

**Народно читалище „Нравственост 1904” с. Куцина
община Полски Тръмбеш област Велико Търново
Email: conka9@abv.bg GSM 0888655862**

**О Т Ч Е Т
за дейността на НЧ „Нравственост 1904” с. Куцина
през 2019 година**

Народните читалища са уникални по своя характер български обществени институции, които нямат аналог в световните културни практики.

Уважаеми дами и господа,
Народно читалище „Нравственост 1904” село Куцина е устойчива културна институция със специфична мисия за съхранение и развитие на традиционните ценности на нацията. Дълбоката взаимовръзка с миналото, с традициите, с образователния процес, културата и благотворителността е в основата на неговата обществена мисия. И до днес то не е изгубило своето признание да бъде духовно огнище и храм на българщината.

Организационна дейност

В своята дейност читалището се ръководи от нормативните документи: Закон за народните читалища, Закон за обществените библиотеки, Наредба за опазване на библиотечните фондове, Закон за счетоводството и др.

Органите на управление на читалището са общо събрание, настоятелство и проверителна комисия.

На 22.03.2019г беше проведено редовно общо отчетно-изборно събрание на което бяха избрани:

Читалищно настоятелство

1. Николина Величкова Кръстева – председател
2. Гина Димитрова Кумбиева - член
3. Дафинка Ангелова Николова – член
4. Здравка Кръстева Недева – член
5. Катерина Ангелова Великова – член

Проверителната комисия

1. Христина Димитрова Дупалова – председател
2. Милка Йорданова Съйкова – член
3. Тодоринка Цветанова Николова – член.

Деятелността на настоятелството беше организирана в изпълнение на план-програма за развитие на читалищната дейност, разработена въз основа на чл.26а, ал.2 от Закона за народните читалища и Културния календар на читалището. Проведени бяха пет заседания на които бяха обсъждани въпроси касаещи библиотечна, читалищна, финансово-стопанска, художествено-творческа дейност и други. Членовете на настоятелството вземаха пряко участие в осъществяването на взетите решения и разнообразни мероприятия.

През 2019 година членовете на читалището са 62.

Читалищното настоятелство представя в срок отчети, справки, информационни карти и други до Община Полски Тръмбеш, Министерство на културата, РЕКИЦ-Велико Търново, Териториално бюро при Национален статистически институт Велико Търново, Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението” гр. Полски Тръмбеш, Фондация „Глобални библиотеки-България” гр. София и други институции.

Библиотечна дейност

Най-традиционната дейност на читалището от създаването му до днес е наличието и поддържането на библиотека. Тя е място за информация, знание, обучение, комуникация и културно-просветна дейност. Място, даващо възможност на всеки, който иска да се докосне до съвременните услуги и технологии, които все повече навлизат в нашия свят. През 2019г са набавени общо 49 тома библиотечни документи, от които 12 тома са закупени, 4 тома са дарение от община П.Тръмбеш, 9 тома са дарение от издателство „Ера” гр. София, 1 том дарение от РБ „Петко Р.Славейков” гр. Велико Търново и 23 тома дарение от семейство Атанасови от с. Куцина.

В края на годината библиотечния фонд наброява 10 205 тома библиотечни документи и може да задоволи читателското търсене. Читателите са 47, от които 8 са до 14 години. Посещенията са 409, от които 310 са в заем за дома, 22 в читалня и 77 на компютри. Заетите библиотечни документи са 835 броя.

На разположение на читателите са вестниците „Борба” и „Янтра днес” абонирани от община П. Тръмбеш, „Хоби фермер” абониран от Фондация „Глобални библиотеки България”, вестник „Минаха години” и списание „Къща и градина”. Читателите над 18 годишна възраст по-често посещаваха библиотеката в сравнение с учениците, на които посещенията драстично намаляха дори и през лятото. Най-редовно библиотеката са посещавали читателите: Георги Георгиев, Петър Христов, Мария Стоянова, Маргаритка Кънчева, Иванка Димитрова, Николинка Давидова, Пенка Стоянова, Марийка Паунова, Мария Кънева и Марийка Маринова.

Най-предпочитани и четени са авторите Даниел Стийл, Сандра Браун, Нора Робъртс и Александра Марини. За съжаление българска литература се търси по-рядко.

През месеците юли и август интересна и сполучлива форма на лятна работа с деца са организираните клубове по интереси – рисуване, апликиране, четене, забавни игри, но за съжаление броят на децата намалява с всяка изминала година.

През 2019г библиотеката продължи да осъществява своите дейности като част от „Глобални библиотеки България” - предоставяне на компютри за потребление, безплатен интернет достъп и онлайн информация. Най-често търсените услуги са за справки, набор на текст, копиране и принтиране на документи, справка здравен статус, проверка сметки електроенергия и вода, информация за земеделски производители, пчелари, обяви за работа и други.

Чрез различни форми на работа: разговори, беседи, експониране на тематични витрини и изложби с литературни произведения по повод бележити дати и събития се създават условия за пълноценно използване на библиотечния фонд.

- 165г от рождението на Стефан Стамболов- разговор за живота и делото му на политик и държавник
- 250г от рождението на баснописеца Крилов – витрина
- 140г от приемането на Търновската конституция на княжество България - беседа
- 182г от рождението на Васил Левски – витрина и разговор на тема „Синеокият учител”
- 75г от рождението на Надежда Захаријева – четене на стихове.

Библиотеката при НЧ „Нравственост 1904” с. Куцина е вписана в публичния регистър на обществените библиотеки на Министерството на културата под № 536 на основание чл.10 ал.1 от Закона за обществените библиотеки.

Културно-просветна дейност

През изминалата 2019 година усилията на читалищното настоятелство за разнообразяване на културните мероприятия бяха съсредоточени върху традиционните доказали своята ефективност програми „Край огнището”, „Пролет край Янтра” и лятна работа с деца. Най-важният фактор в нашата работа са потребителите и затова мероприятията са насочени към тях и към техните потребности. Съвместно с Кметство и Клуб на пенсионера „Люляка” с. Куцина бяха организирани и отпразнувани:

На 21 януари отпразнувахме Денят на родилната помощ или казано накратко Бабинден с кратка тематична беседа поднесена от Цонка Илиева

и Христина Дупалова. С цветя бяха уважени и бабите Катерина Великова, Галя Кръстева, които се радват на внучета и Дафинка Николова, която се радва на правнуче. Отново изразихме уважение и почит със скромни подаръци към фелдшера Деян Златев и медицинската сестра Милка Съйкова в знак на признателност за грижите, които полагат за хората в селото.

Следват:

На 11 февруари в заведение „Марго“ с.Куцина се състоя среща-разговор на тема „Да си пчелар-радости и трудности“ с пчеларите от местното дружество по повод покровителя на пчеларите Свети Харалампий. Бяха споделени добри практики и актуална информация от посетилите изложението в Плевен.

На 14 февруари отпразнувахме деня на лозаря – Трифон Зарезан. По традиция беше извършено обредно зарязване на лозите пред кметството от Тихомир Маринов – кмет на селото, а след него обредното поливане извърши Цветанка Матеева-носител на титлата „Цар на виното – реколта 2017“, които благославяха за добра реколта, берекет и руйно вино. От отрязаните лозови пръчки беше свит венец за новия „Цар на виното – реколта 2018“. Празникът продължи с беседа,поздравителен адрес от кмета на селото, стихове за Трифон Зарезан и традиционния осми конкурс за „Най-добро домашно вино“ и „Най-вкусно домашно мезе“. Компетентно жури дегостира и класира донесените вина и мезета в категориите по регламент. Председателят на журито Здравка Недева обяви „Цар на виното –реколта 2018“ в лицето на Христо Тодоров, победителите в конкурса по категории и връчи дипломи и предметни награди.

На 28 февруари отпразнувахме българския празник Баба Марта и деня на самодееца – празник, толкова необходим днес за запазване на българския фолклор, бит и култура. Слово и поздравление поднесе Цонка Илиева. Поздравителен адрес по повод празника получихме от Тихомир Маринов – кмет на с.Куцина. Всички самодейци бяха закичени с мартеници за здраве, дълголетие и късмет, изработени от сръчните ръце на членове на читалището.

На осми март със слово и рецитал на тема „Магията жена“ отпразнувахме Денят на жената в заведение „Марго“ с.Куцина. Празникът премина весело и забавно.

На 23 май отпразнувахме 115 години от основаването на НЧ „Нравственост 1904“с. Куцина. Незабравими емоции и радост на жители и гости достави празничният концерт на самодейните състави при читалището - пазители на българската духовна култура.

На втори юни в деня на Ботев и загиналите за свободата, поднесохме цветя пред паметните плочи на загиналите във войните жители на с. Куцина в знак на признателност.

На 24 юни в ранно утро група самодейци се отправиха към местностите „Терасите“ и „Баньовец“ край с.Куцина по повод народния празник на билките Еньовден. Денят в който билките имат най-голяма лечебна сила по изгрев слънце. Беше извършен обредния ритуал – бране на билки и треви, между които на първо място е еньовчето. Свихме пъстри еньовденски китки вързани с червен конец и поехме по обратния път към селото.

На четвърти септември участвахме в събора на плодородието „Златна есен 2019“ гр. Полски Тръмбеш. За доброто представяне и масата ни да е привлекателна и красиво аранжирана с най-разнообразни плодове, зеленчуци, пчелен мед, баници, погачи, ястия, дребни сладки, сладкиши и какво ли още не, допринесоха

и изказвам благодарност на: Михаил Михайлов, Димитър Йорданов, Йорданка Илиева, Христина Дупалова, Марко Марков, Стефан Иванов Георгиев, Маринка Енева, Славка Тодорова, Донка и Никола Николови, Руска Димитрова, Валентина Йорданова, Здравка Недева, Цонка Илиева, Иванка и Илия Димитрови, Йорданка и Йордан Стефанови, Стефка Ганчева, Гинка Кумбиева, Дафинка Николова, Янка Иванова, Георги Петров Георгиев, Пенка Йорданова, Трушка Величкова, Гинка Петрови, семейство Адамс и на шофьорите Тихомир Маринов и Христинка Дупалова които безвъзмездно превозиха експонатите.

На осми септември с тържествена Света литургия, водосвет и курбан за здраве отслужен от отец Анатоли, отпразнувахме храмовия празник „Рождество Богородично“ с. Куцина.

На 14 септември от 19.30 часа на площада пред кметството слово по повод празника на село Куцина поднесоха Тихомир Маринов – кмет на селото и г-н Георги Чакърров-кмет на община Полски Тръмбеш. Подарък за всички жители и гости беше празничният концерт на Рени Борисова, Георги Гоцев и Иван Гоцев.

На първи октомври отпразнувахме годишнини на юбиляри на възраст 70 и 80 години по повод Денят на възрастните хора.

Поздравителен адрес по повод празника поднесе г-н Тихомир Маринов кмет на с.Куцина. Поздравителни адреси и скромни подаръци получиха юбилярите.

На 17 октомври проведохме пети кулинарен конкурс „Никой не е по-голям от хляба“ по повод международния ден на хляба и прехраната. Празникът започна с беседа и стихове за хляба, поднесени от Цонка Илиева.

Представените тестени изделия в двете категории по регламент бяха дегустирани и класирани от жури с председател Здравка Недева, която връчи диплом и предметни награда на отличените. Празникът продължи с почерпка и обмен на рецепти.

На 31 октомври проведохме празникът на тиквата и традиционния десети кулинарен конкурс „Тиквени изкушения“. С всяка изминала година участничките в конкурса изумяват журито с приготвените вкусоции в категорията „Най-нетрадиционно“. На отличените кулинарки, председателят на журито Здравка Недева връчи диплом и предметна награда. Празникът продължи с почерпка, обмен на рецепти и разбира се кръшни български хора и ръченица.

На 21 ноември отпразнувахме денят на християнското семейство и на християнската младеж. Кратко въведение за празника и семейството поднесе Цонка Илиева, след което започна ритуал по обновяване на брачните клетви на три семейства приели поканата ни, и празнуващи „Брачно дълголетие“: английското семейство Адамс - 60 години брачен живот/диамантна сватба/, Катя и Тодор Тодорови – 50 години брачен живот/златна сватба/ и Снежана и Христо Величкови 40 години брачен живот/рубинена сватба/. Ритуалът проведе Здравка Недева. На празнуващите двойки „Брачно дълголетие“ поздравителни адреси връчи лично г-н Тихомир Маринов кмет на с.Куцина.

На 19 декември организирахме коледен празник. Беседа за Игнажден, Бъдни вечер край огнището и Коледа поднесе Цонка Илиева. За всички присъстващи бяха подготвени пожелания за Новата година.

Тук е мястото да изкажа благодарност на Тихомир Маринов – кмет на селото, на инж. Цецка Маринова-председател на ЗК „Светлина“, на Христинка Дупалова- председател на КП „Люляка“ и на всички граждани, благодарение на които имаме дейността си през годината.

Любителско художествено-творческа дейност

Част от дейността на читалището е свързана с развитието на художествената самодейност. През отчетния период към читалището и клуба на пенсионера обединени и заедно работиха следните групи:

Група за народни песни, Вокална група „Пирин пее“, Група за стари градски песни „Люляка“ с художествен ръководител Здравка Недева и музикален съпровод в състав Радослав Иларионов – акордеон и Илия Стефанов – ударни. Работи и състав за художествено слово с ръководител Цонка Илиева. Съставите редовно и отговорно провеждаха своите репетиции в подготовка за празничния концерт по повод 115 години от основаването на читалището и за други изяви.

Изяви през 2019 година:

На 11 май групата за народни песни участва на XXV областен пенсионерски празник „Сребро в косите – младост в душите“ в град Полски Тръмбеш.

На 23 май – празничен концерт по повод 115 години от основаване на НЧ „Нравственост 1904“ село Куцина.

На 31 май групата за народни песни участва на XV национален събор-надпяване “Авлига пее” с. Обединение и получихме грамота за участие, диплом първа награда и медал.

Индивидуалните изпълнители Йорданка Петрова получи грамота за участие, диплом първа награда и медал , а Харалан Божилов – грамота за участие, диплом трета награда и медал.

Изказвам благодарност на всички самодейци, които със своя неуморим труд, творческо вдъхновение и майсторство, достойно защитиха името на читалището.

Финансово-стопанска дейност

Финансирането на читалището е регламентирано в Закона за народните читалища и Устава на читалището. Съгласно чл. 21 от Закона за народните читалища основен източник за формиране бюджета на читалището е държавната субсидия за 1,5 бройка по утвърден стандарт от Министерството на културата. Читалището набира собствени приходи единствено от членски внос.

Финансирането със средства от бюджета на община Полски Тръмбеш за дейности във връзка с чл.26а от ЗНЧ и издръжка поради недостиг на средства на читалището се извършва съгласно Решения на Общински съвет, които за 2019г са 1505,00 лева.

От името на настоятелството и всички самодейци изказвам благодарност на кмета на общината г-н Георги Чакъров и неговия екип, на кмета на с. Куцина г-н Тихомир Маринов за разбирането и подкрепата, която ни оказват в трудни за читалището моменти.

Благодаря на всички наши съграждани, които са съпричастни към работата ни, участват в мероприятията и ни подкрепят, защото читалището е мястото където се съхранява и популяризира българската духовност.

Нека и за в бъдеще работим всички обединени и заедно, защото заедно можем по-вече!

Председател НЧ: .....

/ Николина Кръстева/

